

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
міжнародних економічних відносин
проф. Палінчак М.М.

« 31 » серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 міжнародні відносини
Спеціальність	292 міжнародні економічні відносини
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	Шифр і назва предметної спеціальності (спеціалізації)
Освітня програма	Міжнародні економічні відносини
Статус дисципліни	обов'язкова (нормативна)
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна історія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 29 міжнародні відносини спеціальності 292 – міжнародні економічні відносини і предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) Шифр і назва предметної спеціальності (спеціалізації) освітньої програми міжнародні економічні відносини.

Розробники: к. філол. н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин **Рошко С.М.**

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних економічних відносин

протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри проф. Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних
економічних відносин

протокол № 1 від «31» 08 2021 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Ерфан Є.А.

1.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	2
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	1	1
	Лекції:	
	26	8
	Практичні (семінарські):	
	18	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	50	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна історія» є поглиблення економічного світогляду студентів шляхом вивчення історичного досвіду запровадження економічних реформ, перш за все у країнах із високорозвиненою ринковою економікою.

Предметом вивчення економічної історії є господарство в історичному розвитку, економіка країн світу в сукупності і різноманітності форм вияву на кожному конкретному історичному етапі. Важливим напрямом історико-економічного аналізу є історія господарських механізмів, галузей господарств, окремих економічних проблем, інститутів і категорій.

Завдання дисципліни – допомогти майбутнім фахівцям у виборі необхідних для суспільства й економічного розвитку країни заходів із урахуванням історичного досвіду різних країн і народів та вітчизняних реалій сьогодення.

Значення економічної історії полягає в узагальненні фактів, вивченні та аналізі закономірностей і тенденцій економічного розвитку в історичній перспективі. Економічна історія забезпечує тісний зв'язок історико-економічного пізнання з розвитком економічних знань у цілому. Будучи джерелом фактичного матеріалу для всіх економічних наук, вона допомагає у вивченні економічної теорії, розміщенні продуктивних сил, економіки промисловості, сільського господарства, фінансів, грошового обігу та ін. Галузеві й функціональні економічні науки, не маючи ґрунтовної бази в економічних дослідженнях у їх історичному розвитку, втрачають власний теоретичний рівень. Отже, вивчення конкретно-історичних аспектів економіки збагатить майбутніх фахівців прогресивним досвідом людства у вирішенні господарських проблем

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

У результаті вивчення та засвоєння основних положень дисципліни „економічна історія” студент повинен **знати**:

- хронологію основних подій в економічному житті людства;
- зміст та економічне підґрунтя визначних економічних і суспільно-політичних подій світового історичного розвитку;

вміти:

- робити узагальнення і давати порівняльну характеристику економічного розвитку різних суспільств у різні часи;
- самостійно оцінювати різноманітні економічні концепції, які практично застосовувалися в господарському житті суспільств упродовж всієї людської цивілізації в різні історичні періоди, виділяючи позитивні й негативні моменти тощо;
- кваліфіковано виділяти економічні передумови й формувати економічні наслідки різноманітних історичних подій і процесів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Економічна історія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Всесвітня історія і Історія України як навчальних предметів у середній школі.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розкривати системні питання економічного процесу на різних етапах історії	
Науково обґрунтовувати дії і наслідки впливу історичних подій на економічну політику і практику	
Виявляти методологічні основи механізму дії історико-економічних закономірностей та їх використання у процесі господарської практики окремих країн	

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Економічна історія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Визначати сутнісні риси соціально-економічних систем країн і напрями їх еволюції	
Визначати роль економічної історії у модернізації формування нової соціально-економічної системи в Україні	
Виховувати в себе повагу до власного народу, його історії, відповідальність за майбутнє України	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усне опитування, тестування, презентації, підготовка і захист рефератів, модульна контрольна робота.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного

контролю: усне опитування,
тестовий контроль, захист
рефератів, презентації по
темах навчальної дисципліни

Форма модульного

контролю: модульна
контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: усне опитування (залік)

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ІНДЗ	50	100
5	5	5	5	5	5			20		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	ІНДЗ	50	100
5	5	5	5	5	5			20		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль ...	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30	4	20		
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)						
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні						
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	4	20	3	15		
...						
Презентація			1	10		
Реферат			1	5		
Есе						
...						
Модульна контрольна робота	1	50	1	50		
Разом		100		100		100

№ п/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу
Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях		
	<ul style="list-style-type: none"> розгорнутий, вичерпний виклад змісту питання; повний перелік необхідних для розкриття змісту питання категорій та законів; правильне розкриття змісту категорії та законів, механізму їх взаємозв'язку і взаємодії; уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їх риси та форми виявлення; використання актуальних фактичних та статистичних даних, матеріалів 	5 балів

важливих історичних подій в економічній сфері в країні та за її межами; • знання необхідних законів і нормативних матеріалів під час розкриття питань;	
• порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, указаних вище (якщо він потрібний для вичерпного розкриття питання); • при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами все ж таки студентом допущені помилки під час використання цифрового матеріалу, посилання на конкретні історичні періоди та факти, неточності у формулюванні термінів і категорій, проте з допомогою викладача він швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді	4 бали
• порівняно з відповіддю на найвищий бал не зроблено розкриття трьох з пунктів, указаних вище (якщо вони потрібні для вичерпного розкриття питання); • одночасно мають місце усі типи недоліків, які характеризують критерії оцінки "добре"; • відповідь малообґрунтована, неповна; • студент не знайомий з законодавчими матеріалами, статистичними даними з фінансових та загальноекономічних питань; • у відповіді відсутні належні докази і аргументи, зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, хибні; • студент лише з допомогою викладача може зрозуміти та виправити свої помилки	3 бали
• не розкрито жодного з пунктів, указаних вище; • характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів суть питання чи не знає правильної відповіді; • допущені грубі помилки і студент не може їх виправити	2 бали
• студент не готовий до заняття	0-1 бал
Самостійна робота студентів (СРС)	
• розгорнутий, вичерпний виклад змісту питань; • опрацювання необхідних законів і нормативних матеріалів під час розкриття питань; • повний перелік необхідних для розкриття змісту питань категорій та законів; • використання актуальних фактичних та статистичних даних щодо висвітлення подій в економічній сфері в країні та за її межами; • посилання на опрацьовані джерела при висвітленні питань семінарського заняття;	5-4 бали
• самостійна робота виконана, але не в повному обсязі	3-2 бали
• самостійна робота не виконана	1-0 бали
Індивідуальна науково-дослідна робота	
• глибоке розкриття проблем, відображення власної позиції, опрацювання додаткових джерел літератури, використання практичних матеріалів, виступ перед групою	5-4 бали
• робота суто компілятивного рівня	3-2 бали
• робота не виконана	1-0 бали

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота – це перелік формалізованих завдань першого (репродуктивного) рівня, вирішення яких потребує умінь застосовувати інтегровані знання матеріалу та завдань другого (продуктивного) і третього (творчого) рівня для

аналітичної роботи студента. Формою контролю завдань першого рівня є тестові завдання, другого і третього рівня – письмова робота.

Призначення модульної контрольної роботи – об'єктивна оцінка знання студентами професійної бази теоретичних знань та умінь щодо освоєння та ефективного використання аналітичної діяльності для реалізації практичних завдань у галузі міжнародних відносин.

Комплексна контрольна робота проводиться у письмовому вигляді.

Структура завдань. Контрольна робота включає 1 питання творчого рівня і 1 питання продуктивного рівня по 10 балів, 6 тестів (завдання першого рівня) по 5 балів. (Разом – 50 балів).

Тривалість виконання – 1 заняття (2 академічні години).

Зміст варіантів завдань повною мірою відповідає програмним вимогам, які ставляться до підготовки фахівців за напрямом «міжнародні економічні відносини».

Варіанти МКР мають приблизно однакову складність. Відповідь по кожному варіанту оцінюється у 50 балів.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (у разі потреби)

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Контроль знань здійснюється за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтинговою накопичувальною системою у відповідності з наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384 та відповідним наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 15.10.2012 за №234/01-03.

Загальні критерії оцінювання знань

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Для екзамену, курсової роботи, практики	Для заліку	
90 -100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73			D
60-63	задовільно		E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

Критерії оцінювання знань з дисципліни «Економічна історія»

Оцінки «відмінно» заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і ґрунтовні знання навчально-програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною і додатковою літературою, що рекомендована програмою. Як правило, оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни для набутої професії, виявили творчі здібності в розумінні і використанні навчально-програмового матеріалу.

Оцінки «добре» заслуговують студенти, які виявили повне знання навчально-програмового матеріалу, успішно виконують передбачені програмою завдання, засвоїли

основну літературу, рекомендовану програмою. Як правило, оцінка «добре» виставляється студентам, які засвідчили систематичний характер знань із дисципліни і здатні до їх самостійного поповнення і оновлення у ході подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Оцінки «задовільно» заслуговує студент, що виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, який справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, ознайомлений з основною літературою, рекомендованою програмою. Як правило, оцінка «задовільно» виставляється студентам, що припустилися огріхів у відповіді на запитання і при виконанні екзаменаційних завдань, але продемонстрували спроможність усунути ці огріхи.

Оцінка «незадовільно» виставляється студентіві, який виявив прогалини у знаннях основного навчально-програмового матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» ставиться студентам, які неспроможні продовжити навчання чи приступити до професійної діяльності після закінчення вузу без додаткових занять із відповідної дисципліни.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. ВСТУП. Предмет, завдання та періодизація курсу «Економічна історія»

Становлення та еволюція «Економічної історії» як наукової дисципліни. Об'єкт, предмет, функції, методи та завдання економічної історії. Нерозривний зв'язок економічної історії з іншими соціально-економічними дисциплінами та її місце в системі наук. Суспільні функції економічної історії. Характеристика джерел та літератури.

Критерії та підходи до періодизації економічної історії (періодизація Ф. Ліста, К. Маркса, Г. Гільдебранда, В. Левитського, П. Мечнікова, Е. Мейера, А. Тойнбі, У. Ростоу).

Тема 2. ГОСПОДАРСЬКІ ФОРМИ ЕКОНОМІКИ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ. ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ в період від найдавніших часів до V ст. н. е.

Основні етапи господарської еволюції первісного суспільства, їхня характеристика. Проблеми взаємодії людини та природного середовища в стародавньому суспільстві. Перший поділ праці та перехід від привласнюючого господарства до відтворюючого. Виникнення землеробства, скотарства, зародження ремесла. Поява металічних знарядь.

Громада — головна господарська форма первісної доби. Розклад первісної господарської системи. Типи стародавніх цивілізацій.

Фази еволюції та варіації розвитку рабовласництва (східне та античне рабство). Галузева структура економіки, основні форми організації виробництва в сільському господарстві та ремісництві, економічні функції держави. Господарсько-технічні досягнення давньосхідних та античних держав.

Внутрішня та зовнішня торгівля. Генеза грошей, кредиту та податків.

Причини занепаду та загибелі рабовласницької системи. Зародження протофеодальних відносин (система колонату).

Господарство первісних племен на території України. Трипільська культура. Господарство скіфів. Економічний лад грецьких і римських колоній у Північному Причорномор'ї. Перші протодержавні утворення. Економічний розвиток східнослов'янських племен та його особливості. Сільська община.

Тема 3. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФЕОДАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ГОСПОДАРСТВА. РОЗВИТОК ФЕОДАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ГОСПОДАРСТВА НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ (VI — XVI ст.)

Розвиток феодального господарства. Генеза феодалізму. Форми феодального землеволодіння (алод, бенефіцій, феоде). Основні риси феодального господарства. Галузева структура, основні господарські форми (феодальне та селянське господарство, ремісничий цех, торгова гільдія).

Феодальне місто, його виникнення та економічна роль. Галузева структура середньовічного ремесла, значення його цехової організації. Переростання ремесла у дрібнотоварне виробництво. Внутрішня та зовнішня торгівля. Гроші, роль міста у становленні ринку.

Формування централізованих національних держав в Західній Європі. Особливості економічного розвитку Франції, Англії, Німеччини.

Фінанси, гроші, кредит. Імунітети та привілеї.

Економічний розвиток Київської Русі. Процес феодалізації селян і земельні відносини. Данницькі відносини. Категорії залежного населення: смерди, рядовичі, закупи, холопи. Форми та характер землеволодіння. Міста та ремесло. Внутрішня торгівля. Зовнішньоекономічні зв'язки. Головні торговельні шляхи. Грошовий обіг. Лихварство.

Економічні причини феодального роздроблення східнослов'янських земель. Економічний

розвиток українських земель в період феодальної роздробленості. Загарбання українських земель іноземними державами.

Особливості господарського розвитку українських земель у складі Великого князівства Литовського та королівства Польського. Зростання феодального землеволодіння. Вотчини та "держави". Громади і дворища. Початок формування фільваркової системи господарства у литовсько-польський період. Посилення влади панів та закріпачення селян в XIV — XV ст. Зростання феодальних повинностей та зuboжіння селянства. „Устава на волоки”. Литовські статuti.

Виникнення козачих поселень. Відродження ремесла та його розвиток у XIV — XVI ст. Розвиток міст та міського самоврядування. Пожвавлення внутрішніх економічних зв'язків та зовнішньої торгівлі.

Тема 4. МАНУФАКТУРНИЙ ПЕРІОД СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ (XVI — XVIII ст.). ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В УМОВАХ ПАНУВАННЯ ФЕОДАЛЬНОЇ СИСТЕМИ (XVII — XVIII ст.)

Передумови Великих географічних відкриттів. Наукові та технічні досягнення. „Жага золота” як наслідок економічного розвитку. Криза левантійської торгівлі.

Найважливіші географічні відкриття кінця XV — XVI ст. Економічні наслідки Великих географічних відкриттів. Створення колоніальної системи. Становлення світового ринку, зміни в напрямках торгівельних зв'язків. „Револуція цін”, її причини та наслідки. Криза натуральної системи господарювання як початок становлення ринкового господарства. Первісне нагромадження капіталу, його джерела, методи та результати. Особливості процесу первісного нагромадження в провідних країнах світу — Англії, Нідерландах, Франції, Німеччині, США.

Розклад феодальних відносин. Становлення та розвиток мануфактурного виробництва в Європі, галузева та територіальна структура економіки провідних країн. Буржуазні революції в Європі та США, їхні економічні та фінансові програми.

Фінанси та грошовий обіг, кредит. Форми організації торгівлі. Політика торгівельного балансу та протекціонізм як результат розвитку економіки.

Створення Української козацької держави. Економічна політика Б. Хмельницького. Еволюція форм землеволодіння.

Економічний розвиток Запорізької Січі. Посилення позицій козацько-старшинської верхівки.

Економічний стан Лівобережної України в часи Гетьманщини. Підвищення рівня агрокультури. Розвиток ремесла. Виникнення нових міст; збільшення міського населення. Зародження мануфактурного виробництва. Зрушення у внутрішній та зовнішній торгівлі.

Економічна політика Петра I та її вплив на економіку України. Остаточне закріпачення селян у Лівобережній Україні у другій половині XVIII ст. Зміна правового статусу козацтва.

Посилення зв'язків поміщицького господарства з ринком. Зростання експлуатації селян і розповсюдження панщини. Місячний податок і робота за примусом як нові, перехідні етапи від феодально-кріпосницьких до капіталістичних форм визиску. Поглиблення соціального розшарування селян та козаків.

Колонізація Запоріжжя та Причорноморських Степів. Подальший розвиток мануфактурної промисловості. Вотчинна, посесійна та орендна мануфактури. Об'єднання фінансової системи Лівобережної України з фінансовою системою Росії.

Соціально-економічне становище Правобережної України. Економічний занепад українського Закарпаття. Економіка Галичини під владою Австрії. Реформи Йосипа II. Економічний стан Буковини.

Тема 5. ЕПОХА ПЕРЕХОДУ ДО ІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА (кінець XVIII — друга третина XIX ст.) КРИЗА ФЕОДАЛЬНО-КРІПОСНИЦЬКОЇ СИСТЕМИ ТА РОЗВИТОК КАПІТАЛІСТИЧНИХ ВІДНОСИН в XIX ст.

Особливості розвитку капіталізму в сільському господарстві (європейські країни, США).

Передумови промислової революції. Промисловий переворот в Англії, його джерела, напрямки та соціально-економічні наслідки. Особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США. Роль промислового перевороту в розвитку продуктивних сил.

Міжнародний поділ праці. Англія — світовий економічний лідер. Боротьба за фритредерство та податок на дохід в Англії. Відставання у рівні економічного розвитку континентальної Європи. Протекціонізм та система реальних податків. Зростання еміграційних процесів з країн Західної Європи та їхні причини. Економічний розвиток США.

Розвиток товарності сільського господарства; обезземелення селянства та еволюція форм феодалної ренти в першій половині XIX ст. Визрівання передумов скасування кріпацтва.

Скасування кріпацтва в Західній Україні, його законодавче оформлення (укази від 17 квітня та 7 вересня 1848 р.).

Сільське господарство й аграрні відносини на західноукраїнських землях (1848—1900 рр.).

Основні положення селянської реформи 1861 р. в Росії та особливості її реалізації в Східній Україні.

Сільське господарство й аграрні відносини в пореформений період. Аграрне перенаселення та політика царського уряду. Розвиток капіталізму в сільському господарстві.

Промисловість Східної та Західної України. Традиційні та нові галузі промисловості. Особливості промислового (технічного) перевороту. Нові промислові центри та райони. Іноземний капітал у промисловості й транспорті. Залізничне будівництво.

Фінанси і кредит. Грошова реформа царського уряду 1839 – 1843 рр. Банківсько-кредитна система.

Тема 6. ГОСПОДАРСТВО ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ в останній третині XIX — на початку XX ст. ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ наприкінці XIX — початку XX ст.

Прогрес світової науки, техніки та технології виробництва. Структурні зміни в економіці окремих країн та продуктивних сил світу. Основні тенденції розвитку світової економіки. Концентрація промислового та банківського капіталу як передумови створення монополій. Завершальна стадія індустріалізації та формування світового ринку. Вивіз капіталу. Колоніальна система та економічний поділ світу.

Економіка Англії на межі XIX — XX століть. Причини втрати нею світової економічної першості.

Франція на рубежі XIX — XX століть. Аграрні протиріччя, парцелярне господарство. Причини промислового відставання.

Об'єднання німецьких земель за ініціативою Прусії. Причини швидкого економічного піднесення, роль мілітаризації.

Перетворення США у провідну індустріальну державу світу. Причини швидкого економічного піднесення, окремі його фактори.

Соціально-економічні передумови і наслідки революції Мейдзі в Японії.

Економічні причини першої світової війни.

Зростання протиріч в аграрному секторі України на рубежі двох століть. Столипінська аграрна реформа та її здійснення в Україні. Відруби. Хутори. Еволюція сільської общини. Стан сільськогосподарського виробництва.

Сільське господарство й аграрні відносини в Західній Україні.

Аграрне перенаселення та шляхи його подолання в Східній та Західній Україні. Зростання еміграційних процесів.

Зародження кооперативного руху.

Індустріалізація в Україні. Концентрація промисловості й зростання монополістичних об'єднань.

Промислове піднесення 90-х років XIX ст. Особливості промислового розвитку початку XX ст. в Східній та Західній Україні. Іноземний капітал.

Фінанси і кредит. Грошова реформа царського уряду 1895 — 1897 рр. Банківсько-кредитна система.

Модуль 2

Тема 7. Світове господарство та господарство України у міжвоєнний період.

Економічні наслідки першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини та її роль у повоєнному розвитку європейських країн. Економічна суть Версальської системи. Плани Дауеса та Юнга: суть та мета.

Світова економічна криза 1929–1933 рр. та її особливості в США, Німеччині, Англії, Франції. Варіантні шляхи виходу з неї. Початок державного регулювання економіки і теоретичне обґрунтування можливості макроекономічного регулювання.

Становище провідних країн в світовому господарстві напередодні другої світової війни. Економічні причини війни.

Вплив першої світової війни на економіку українських земель. Децентралізація Російської та Австро-Угорської імперій і утворення Української самостійної держави. Економічні програми національних урядів України (Центральної Ради, Гетьманату, Директорії, ЗУНР).

Утворення УСРР та її соціально-економічні заходи. Політика "воєнного комунізму" та специфіка її здійснення в Україні. Занепад господарства.

Нова економічна політика і відбудова народного господарства України в 20-х роках. Згорання непу. Формування сталінської командно-адміністративної системи управління. Директивний характер народногосподарського планування.

Сталінська індустріалізація та її реальні результати. Характеристика промислового розвитку і будівництва в Україні в роки довоєнних п'ятирічок (1928—1941 рр.).

Суцільна колективізація та її вплив на стан сільського господарства. Голодомор 1932—1933 рр. в Україні та його наслідки.

Анексія західноукраїнських земель Польщею, Румунією та Чехословаччиною, їхні другорядні позиції в національних економічних комплексах цих держав. Повоєнна відбудова промисловості. Негативний вплив світової економічної кризи 1929–1933 рр. на економіку Західної України. Стан сільського господарства і колонізаторська політика Польщі, Чехословаччини і Румунії на західноукраїнських землях. Кооперативний рух.

Тема 8. Економічний розвиток провідних країн світу в 1939—1990-х роках.

Економічні наслідки війни для світової економіки. План Маршалла. Науково-технічна революція. Зрушення в галузевій структурі провідних капіталістичних країн. Розпад колоніальної системи. Інтеграційні процеси в економіці. "Спільний ринок" як форма економічної інтеграції.

Формування трьох центрів світового капіталізму. США, Японія, ФРН — нові економічні лідери.

Форми державного регулювання економіки. Транснаціональні корпорації. Військово-промисловий комплекс та зростання воєнних витрат. Поглиблення криз в 70—80-ті роки та їхні причини.

Економіка США після другої світової війни та основні тенденції її розвитку. Причини зниження темпів зростання в 50—60-ті роки. Стан економіки країни в 70—90-ті роки.

Економічні наслідки поразки Японії в другій світовій війні. Американська окупація та її наслідки. Аграрна реформа і стан сільського господарства. Фактори економічного зростання Японії.

Утворення ФРН. Фактори економічного піднесення. Роль ФРН у створенні та розвитку "Спільного ринку". Соціально-економічні наслідки об'єднання ФРН та НДР.

Економічні наслідки другої світової війни і особливості повоєнного розвитку Франції. Часткова націоналізація та її характер. Вплив розпаду колоніальної системи на економіку Франції. Місце Франції у світовому господарстві.

Англійська економіка у повоєнні роки, її основні тенденції. Посилення державного регулювання. Характер повоєнної націоналізації окремих галузей народного господарства, її мета. Крах колоніальної Британської імперії і його вплив на економіку Англії.

Роль Великобританії у світовому господарстві на сучасному етапі.

Тема 9. Економіка України у роки Другої світової війни та повоєнної відбудови (1939-1950 рр.).

Економіка України на першому етапі другої світової війни (до 22 червня 1941 р.). Зміцнення воєнно-промислового потенціалу. Поглиблення галузевої спеціалізації. Соціально-економічні наслідки приєднання західноукраїнських земель до УРСР.

Напад фашистської Німеччини та її союзників на СРСР. Перебудова народного господарства на воєнний лад. Посилення централізації управління економікою. Евакуація. Окупаційна політика фашистського режиму. Економічна експлуатація українських земель.

Втрати господарства і населення України в роки другої світової війни. Відбудова народного господарства. Голод 1946 – 1947 рр. Грошова реформа 1947 р. Колективізація та індустріалізація на західноукраїнських землях. Новобудови України.

Тема 10. Господарський розвиток України в 1950-1980-ті роки.

Україна в умовах кризи радянської тоталітарної системи і спроб її модернізації. Реформаторська діяльність М.С. Хрущова. Раднаргоспи. Освоєння цілинних земель. Структурні зрушення в народному господарстві. Загострення соціально-економічної обстановки у першій половині 60-х років. Господарська реформа 1965 р.

Диспропорційний розвиток радянської економіки, її затратний характер. Посилення застійних явищ в соціально-економічному житті країни у 70-х — першій половині 80-х років.

Спроби реформування господарської системи в другій половині 80-х років та їхня невдача.

Тема 11. Загальна характеристика економіки перехідних суспільств та країн, що розвиваються у 90-х рр. XX ст.

Розпад колоніальної системи і виникнення нових незалежних держав. Альтернативи їхнього соціально-економічного розвитку. Основні форми неокolonіальної залежності. Країни середнього розвитку капіталізму.

"Нові індустріальні країни" та причини їхнього швидкого економічного зростання. Роль транснаціонального капіталу.

Соціально-економічні проблеми країн, що розвиваються на сучасному етапі: подолання відсталості, зростаючий зовнішній борг, залежність в сфері НТП, голод, хвороби, екологічні негаразди.

Тема 12. Економіка незалежної України в 1990-ті роки. Відновлення ринкової системи господарства.

Прийняття "Декларації про державний суверенітет України" (16 липня 1990 р.) та Акту про державну незалежність України (24 серпня 1991 р.). Розбудова національної економіки, її ринкова трансформація та інтеграція в світовий економічний простір. Прорахунки й труднощі у виробленні та здійсненні незалежної економічної політики.

Роль держави у становленні цивілізованих ринкових відносин. Спроби створення системи законодавчого регулювання економічної діяльності.

Соціально-економічна криза та пошук напрямків її подолання. Структурна та інвестиційна політика. Закордонна допомога.

Фінанси і кредит. Податкова політика. Грошовий обіг. Грошова реформа 1996 р. Внутрішня та зовнішня торгівля.

Роль і місце господарства України в світовому економічному розвитку.

ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ

Лекція 1. Предмет, завдання та періодизація курсу „Економічна історія”

1. Становлення та еволюція „Економічної історії” як наукової дисципліни.
2. Об’єкт, предмет, функції, методи та завдання „Економічної історії”

3. Структура економічної історії в межах історико-економічної науки та її зв'язок з іншими науковими дисциплінами.
4. Критерії та підходи до періодизації економічної історії як господарської практики.

Лекція 2. Господарство стародавнього світу (від найдавніших часів до V ст. н. е.)

- 1.Періодизація та основні риси господарства первісного суспільства.
- 2.Господарство та соціально–економічні відносини у країнах Стародавнього Сходу.
- 3.Економічні причини розквіту та занепаду країн античного світу.
4. Господарство українських земель в період від найдавніших часів до V ст. н. е.

Лекція 3. Економічний розвиток країн Західної Європи в епоху середньовіччя (V — XV ст.)

- 1.Основні риси та періодизація феодального господарства.
- 2.Форми землеволодіння та соціально-економічні відносини в епоху середньовіччя.
- 3.Середньовічні міста. Ремесла. Цехи.
- 4.Внутрішня і зовнішня торгівля. Фінанси.
5. Розвиток феодальної системи господарства на українських землях (VI — XVI ст.).

Лекція 4. Мануфактурний період світової економіки.

- 1.Передумови і наслідки Великих географічних відкриттів.
2. Основні фактори становлення індустріального суспільства. Мануфактури.
3. Соціально-економічні передумови і наслідки Нідерландської революції (1566 – 1609 рр.).
- 4.Англійська революція 1640 – 1660 рр.: економічні причини і наслідки.
- 5.Особливості генези індустріального суспільства у Франції.
- 6.Соціально-економічні передумови і наслідки війни північноамериканських колоній за незалежність.
- 7.Господарство українських земель в умовах панування феодальної системи (XVII — XVIII ст.).

Лекція 5. Промисловий переворот у провідних країнах світу.

- 1.Промисловий переворот в Англії: передумови, хід, наслідки.
- 2.Особливості промислового перевороту у Франції.
3. Особливості промислового перевороту у Німеччині.
- 4.Промисловий переворот у США.
5. Криза феодально-кріпосницької системи та розвиток капіталістичних відносин в Україні у XIX ст.

Лекція 6. Господарство провідних країн світу в останній третині XIX – на початку XX ст.

- 1.Прогрес науки, техніки і технології виробництва в останній третині XIX ст.
- 2.Економічне піднесення США та Німеччини.
- 3.Основні фактори промислового відставання Англії та Франції.
- 4.Становлення індустріального суспільства в Японії.
5. Становлення системи міжнародних економічних відносин.
6. Господарство України наприкінці XIX — на початку XX ст.

Лекція 7. Світове господарство у міжвоєнний період.

- 1.Економічні наслідки першої світової війни.
- 2.План Дауеса та його наслідки.
3. Господарство розвинутих країн у 20-ті роки.
- 4.Світова економічна криза 1929—1933 рр.
- 5.Господарство розвинутих країн світу у 30-х роках.
6. Господарство України у міжвоєнний період.

Лекція 8. Економічний розвиток провідних країн світу в 1939—1990-х роках.

1. Економіка провідних країн в роки другої світової війни.
2. План Маршалла.
3. Передумови та наслідки прискореного розвитку Німеччини та Японії.
4. Динаміка та структурні зміни світового господарського розвитку другої половини ХХ ст.
5. „Спільний ринок” — Європейський Союз. Передумови та чинники створення ЄС.

Лекція 9. Економіка України у роки Другої світової війни та повоєнної відбудови (1939-1950 рр.).

1. Господарство України на першому етапі Другої світової війни.
2. Економічне становище України в 1941–1944 рр.
3. Труднощі післявоєнної відбудови.

Лекція 10. Господарський розвиток України в 1950-1980-ті роки.

1. Україна в умовах кризи радянської тоталітарної системи і спроб її модернізації.
2. Причини і форми застійних явищ в економічному житті 70-х — першій половині 80-х років.
3. Пошуки шляхів реформування господарської системи в другій половині 80-х років та їхня невдача.

Лекція 11. Загальна характеристика економіки перехідних суспільств та країн, що розвиваються. Економіка незалежної України в 1990-ті роки. Відновлення ринкової системи господарства.

1. Господарство країн з перехідною економікою.
2. Країни, що розвиваються.
3. Нові індустріальні країни.
4. Проблеми соціально-економічного реформування української економіки в перші роки незалежності.
5. Економічне становище України у другій половині 90-х років.

6.2. Структура навчальної дисципліни

[illegible]

Всього годин за 2 модулем	<i>40</i>	<i>12</i>	<i>6</i>			<i>22</i>	<i>44</i>		<i>2</i>			<i>42</i>
Разом	<i>90</i>	<i>26</i>	<i>18</i>	-	-	<i>46</i>	<i>90</i>	<i>8</i>	<i>4</i>			<i>78</i>

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

Метою проведення практичних занять є засвоєння студентами програмного матеріалу, закріплення теоретичних знань, набуття практичних навичок:

- робити узагальнення і давати порівняльну характеристику економічного розвитку різних суспільств у різні часи;
- самостійно оцінювати різноманітні економічні концепції, які практично застосовувалися в господарському житті суспільств упродовж всієї людської цивілізації в різні історичні періоди, виділяючи позитивні й негативні моменти тощо;
- кваліфіковано виділяти економічні передумови й формувати економічні наслідки різноманітних історичних подій і процесів.

Практичні заняття проводяться в академічних групах шляхом усного опитування, тестування, підготовки презентацій по тематиці практичних занять.

№	Назва теми	Кількість годин Денне/заоч не
1	Предмет, завдання та періодизація курсу «Економічна історія»	2
2	Господарство стародавнього світу та українських земель (від найдавніших часів до V ст. н. е.)	2
3	Економічний розвиток країн Західної Європи в епоху середньовіччя (V — XV ст.). Розвиток феодальної системи господарства на українських землях.	2
4	Мануфактурний період світової економіки. Господарство українських земель у XVII- XVIII ст.	2
5	Промисловий переворот у провідних країнах світу. Господарство України у XIX ст.	2
6	Господарство провідних країн світу в останній третині XIX – на початку XX ст. Економічний розвиток України.	2/2
7	Світове господарство та господарство України у міжвоєнний період.	2/2
8	Економічний розвиток провідних країн світу в 1939—1990-х роках.	2
9	Економіка України у роки Другої світової війни та повоєнної відбудови (1939-1950 рр.). Господарський розвиток України в 1950-1980-ті роки.	2
	Разом	18/4
Семінарських, лабораторних та індивідуальних занять програмою дисципліни не передбачено		

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді написання рефератів.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Робота з науковими та літературними джерелами.
2. Вивчення додаткової літератури.
3. Вирішення і письмове оформлення самостійних завдань.
4. Підготовка до практичних занять.

5. Підготовка доповідей за темами, запропонованими для самопідготовки.

6. Підготовка до підсумкового контролю.

№	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Вступ. Предмет, завдання та періодизація курсу «Економічна історія»	4	6
2	Тема 2. Господарство стародавнього світу і українських земель (від найдавніших часів до V ст. н. е.)	4	6
3	Тема 3. Економічний розвиток країн Західної Європи та українських земель в епоху середньовіччя (V — XV ст.)	4	6
4	Тема 4. Мануфактурний період світової економіки. Господарство українських земель у XVII- XVIII ст.	4	6
5	Тема 5. Промисловий переворот у провідних країнах світу. Господарство України у XIX ст.	4	6
6	Тема 6. Господарство провідних країн світу в останній третині XIX – на початку XX ст. Економічний розвиток України.	4	6
7	Тема 7. Світове господарство та господарство України у міжвоєнний період.	4	7
8	Тема 8. Економічний розвиток провідних країн світу в 1939—1990-х роках.	4	7
9	Тема 9. Економіка України у роки Другої світової війни та повоєнної відбудови (1939-1950 рр.)	4	7
10	Тема 10. Господарський розвиток України в 1950-1980-ті роки.	4	7
11	Тема 11. Загальна характеристика економіки перехідних суспільств та країн, що розвиваються у 90-х рр. XX ст.	3	7
12	Тема 12. Економіка незалежної України в 1990-ті роки. Відновлення ринкової системи господарства.	3	7
	Всього	46	78

6.5. Індивідуальні завдання

З метою поглибленого вивчення теоретичного і практичного матеріалу студент пише реферат або готує презентації по тематиці семінарських занять і тематиці самостійної роботи.

Підготовка реферату – один з етапів вивчення курсу “Економічна історія”. Його метою є розширення і поглиблення теоретичних знань та практичних навичок аналітичної роботи з певної теми на основі самостійного узагальнення зібраного матеріалу.

Реферат є результатом самостійного дослідження з обраної теми.

При написанні реферату студент має показати вміння користуватися нормативними документами, літературними джерелами, узагальнювати підібрані матеріали, формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції.

Підготовка реферату включає такі етапи: вибір теми; визначення завдань дослідження та складання плану реферату; підбір літературних джерел та фактичного матеріалу; написання та оформлення реферату.

Тема реферату обирається з переліку тем самостійно або за допомогою наукового керівника.

Виконання рефератів як одна із форм самостійної роботи включає такі етапи:

1. Вибір теми реферату:

підбір та вивчення загальної та спеціальної літератури по темі;

складання плану реферату;

написання тексту реферату та оформлення списку використаної літератури.

2. При написанні реферату студент зобов'язаний максимально використати наявні джерела по темі, зокрема, монографічну літературу, наукові публікації та навчальні підручники. При їх використанні в тексті повинні бути зроблені посилання на ці джерела у відповідності з чинними вимогами та стандартами.
3. На початку реферату повинен бути план з 2-3-х питань, що підпорядковані розкриттю теми.
4. У кінці реферату необхідно подати список використаної літератури по темі.
5. Тема реферату вважається розкритою при логічному та послідовному висвітленні питань плану.
6. Обсяг реферату – 7-10 сторінок машинопису.

Тематика наукових рефератів

Частина перша. Економічна історія світу

- Завдання 1. Економічний розвиток стародавніх цивілізацій.
- Завдання 2. Економічний розвиток країн Західної Європи в епоху середньовіччя (V — XV ст.)
- Завдання 3. Генеза індустріального суспільства (XVI — XVIII ст.)
- Завдання 4. Мануфактурний період світової економіки (XVI — XVIII ст.)
- Завдання 5. Формування світового ринкового господарства.
- Завдання 6. Промисловий переворот у країнах Західної Європи.
- Завдання 7. Промисловий переворот у США .
- Завдання 8. Науково-технічні відкриття кінця XIX — початку XX ст. та їхній вплив на економічний розвиток світу .
- Завдання 9. Індустріалізація в США (кінець XIX — початок XX ст.) .
- Завдання 10. Економічне піднесення Німеччини кінця XIX — початку XX ст. .
- Завдання 11. Економічний розвиток Англії в кінці XIX — на початку XX ст.
- Завдання 12. Економічний розвиток Франції в кінці XIX — на початку XX ст.
- Завдання 13. Становлення індустріального суспільства в Японії.
- Завдання 14. Міжнародні економічні відносини в XIX — на початку XX ст.
- Завдання 15. Господарство світу 20-х рр. XX ст.
- Завдання 16. Світова економічна криза 1929—1933 рр. та шляхи виходу з кризи.
- Завдання 17. Господарство світу в роки другої світової війни.
- Завдання 18. Економічний розвиток світу в повоєнні роки.
- Завдання 19. Господарство світу в 70—90-х рр. XX ст.
- Завдання 20. Нові індустріальні держави: становлення і розвиток.

Частина друга. Економічна історія України

- Завдання 21. Господарське життя в Україні доісторичної доби.
- Завдання 22. Економічний розвиток Київської Русі.
- Завдання 23. Господарство Галицько-волинської держави.
- Завдання 24. Господарство України польсько-литовської доби.
- Завдання 25. Господарство Запорозької Січі.
- Завдання 26. Економічне становище України в роки Хмельниччини.
- Завдання 27. Господарство гетьманської України та Слобожанщини в другій половині XVII — XVIII ст..
- Завдання 28. Господарство Правобережної та Західної України в другій половині XVII — XVIII ст.
- Завдання 29. Промисловий переворот в Україні.
- Завдання 30. Аграрна реформа 1848—1849 рр. в Західній Україні.
- Завдання 31. Селянська реформа 1861 р. в Росії та Україні.
- Завдання 32. Індустріалізація в Україні (кінець XIX — початок XX ст.).
- Завдання 33. Столипінська аграрна реформа та її здійснення в Україні.

- Завдання 34. Кооперативний рух в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.).
- Завдання 35. Завершення формування всеукраїнського національного ринку (XIX — початок XX ст.).
- Завдання 36. Фінансово-кредитна система в Україні (XIX — початок XX ст.).
- Завдання 37. Еміграція українців в кінці XIX — на початку XX ст.
- Завдання 38. Економічна політика українських урядів доби Національно-визвольної революції (1917—1920 рр.).
- Завдання 39. Економічна політика більшовиків в Україні (1919—1929 рр.).
- Завдання 40. Індустріалізація в Україні (20—30-ті рр. XX ст.).
- Завдання 41. Колективізація сільського господарства (20—30-ті роки XX ст.).
- Завдання 42. Економічний розвиток західноукраїнських земель у 20—30-ті роки XX ст.
- Завдання 43. Економіка України в роки другої світової війни.
- Завдання 44. Економічне становище України у 1945—1950-ті роки.
- Завдання 45. Економічні реформи 50—60-х років XX ст. і Україна.
- Завдання 46. Господарство України «періоду застою».
- Завдання 47. Господарство України на рубежі 1980—1990-х років.
- Завдання 48. Економіка незалежної України.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Технічні засоби...

Обладнання ...

Програмне забезпечення ...

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Ковальчук В.М. Світова економіка: її історія та дослідники [текст]: навч. посібник / В.М. Ковальчук. — 2-ге вид., перероблю і доп. — К.: Центр учбової літератури, 2014. — 632 с.
2. Краус Н.М. Історія економіки та економічної думки: структурно-логічні схеми, таблиці, малюнки: навч. посібник / Н.М. Краус. — К.: Центр учбової літератури, 2014 р. — 504 с.
3. Кухар О.В. Історія економіки та економічної думки [текст]: навч. посібник / О.В.Кухар. — К.: Центр учбової літератури, 2015. — 328 с.
4. Лановик Б. Д., Лазарович М.В., Матейко Р.М., Матисякевич З.М. Економічна історія України: Підручник / За заг. ред. Б.Д. Лановика. — К.: Юридична книга, 2004.
5. Лановик Б. Економічна історія України і світу: Підручник / Б. Лановик, З. Матисякевич, Р.Матейко. — К., 1999.
6. Лановик Б.Д., Лазарович М.В., Чайковський В.Ф. Економічна історія: Курс лекцій / За заг. ред. Б.Д. Лановика. — К., 2000.
7. Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [текст]: навч. посібник. 2-ге вид., перероблю і доп. / Мацелюх Н.П., Максименко І.А. - К.: Центр учбової літератури, 2014. — 382 с.
8. Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства: Навч. посібник / Б. Д. Лановик та ін. — К.: Генеза, 1994.
9. Черкашина Н.К. Економічна історія: Навчальний посібник / Н.К. Черкашина. — К.: ЦУЛ, 2003. — 193 с.

10. Юхименко П.І. Економічна історія: Навчальний посібник / П.І. Юхименко. – 2-ге вид., стер. – К.: Вікар, 2006. – 341 с.
11. Юхименко П.І. Економічна історія: Підручник / П.І. Юхименко, П.М.Леоненко. – К.: Знання-Прес, 2008. – 567 с.

Додаткова література:

12. Багалій Д. Історія Слобідської України. — Харків, 1991.
13. Балабушевич Т. А. Аграрна історія Галичини II пол. XVIII ст. — К., 1992.
14. Бойко І. Селянство України в другій половині XVI — першій половині XVIII ст. — К., 1990.
15. Болотіна Є.В. Економічна історія. Методичний посібник до вивчення курсу. Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 120 с.
16. Борисенко В. Соціально-економічний розвиток Лівобережної України в другій половині XVII ст. — К., 1986.
17. Гаврилюк О., Румянцев А. Економічна інтеграція в сучасному світі. — К., 1991.
18. Горкіна Л. До обґрунтування суспільно-економічних перетворень в Україні в 1917—1920 рр. // Економіка України. — 1993. — № 5. — С. 74—82.
19. Гуржій І. Розвиток товарного виробництва і торгівлі на Україні (з кінця XVIII до 1861 р.) — К., 1962.
20. Гуржій І. Розклад феодально-кріпосницької системи в сільському господарстві України першої половини XIX ст. — К., 1954.
21. Дерев'янків Т. Промисловий переворот на Україні. Питання теорії та історії. — К., 1975.
22. Довженюк В. Землеробство Древньої Русі до середини XIII ст. — К., 1961.
23. Економічний словник-довідник / За ред. С.Мочерного. — К., 1995.
24. Задорожний В. Товарне виробництво і торгівля на західноукраїнських землях (кінець XVIII — перша половина XIX ст.). — Львів, 1989.
25. Карпинський І. Нові індустріальні країни. Хто вони? — К., 1990.
26. Ковальчак Г. Економічний розвиток західноукраїнських земель. — К., 1988.
27. Компан О. Міста України в другій половині XVII ст. — К., 1983.
28. Косик В. Україна під час другої світової війни. — Київ; Париж; Нью-Йорк; Торонто, 1992.
29. Кривонос В. Львівсько-левантійська торгівля наприкінці XV — сер. XVII ст. // Укр. істор. журнал. — 1995. — № 1. — С. 48—57.
30. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. — К., 1996.
31. Мельник Л. Технічний переворот на Україні у XIX ст. — К., 1972.
32. Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних відносин: Підручник / За ред. А.Філіпенка. — К., 1992.
33. Павленко Ю. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства: Навч. посібник. — К., 1996.
34. Притуляк П. Економічний договір УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною 1918 р. // Укр. істор. журнал. — 1997. — № 1. — С. 62—72.
35. Сіденко В. Економічне трансформування у країнах Центральної та Східної Європи // Економіка України. — 1998. — № 12. — С. 60—68.
36. Теплицький В. П. Реформи 1861 р. і аграрні відносини на Україні (60—90-ті роки XIX ст.) — К., 1959.
37. Терещенко Ю. Україна і європейський світ: Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст.: Навч. посіб. — К., 1996.
38. Українська еміграція: від минушини до сьогодення: Навч. посіб. // Б.Д. Лановик, М.В. Траф'як та ін.; За ред. проф. Б.Д. Лановика. — Тернопіль, 1999.
39. Українські канадці в історичних зв'язках із землею батьків: До 100-річчя прибуття перших українських поселенців до Канади: Збірник. — К., 1990.
40. Чайковський В. Економічна історія світу і України: Навч. посіб. — Тернопіль, 1997.
41. Шульга І. Соціально-економічне становище Закарпаття в другій половині XVIII ст. — Ужгород, 1962.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____від «____»_____20____р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____від «____»_____20____р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____від «____»_____20____р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20____/ 20____н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №____від «____»_____20____р. Завідувач кафедри _____

(підпис) (Прізвище ініціали)